

ESPOON VANHUSNEUVOSTO - ESBO ÄLDRE RÅD
Vanhusneuvoston kokous 1/2017

Pöytäkirja

Aika: 11.1.2017 klo 12.30-15.30

Paikka: Valtuustotalo, Vihreänliiton ryhmähuone, Espoonkatu 5 [Kartalla](#)

Läsnä:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Antero Krekola

Heikki Konttinen

~~Matti Passinen~~

Ulla Lehtiniemi

~~Marjaterä Einiö~~

Pirkko Liikanen

Börje Eklund

~~Lasse Hoffman~~

Gustav Båsk

Irma Ruuskanen-Sere

Esko Meuronen

~~Juhani Kytö~~

Riitta Lahikainen

Marja-Liisa Lahtinen

~~Leevi Väisänen~~

~~Brita Pawli~~

Carl-Uno Lindqvist

Helena Pyhälähti-Räisänen

Stig Kankkonen

Kutsutut osallistujat

~~Veikko Simpanen~~

~~Kristiina Mustakallio~~

Sihteeri

Maria Rysti

Muut:

Matti Lyytikäinen

Jorma Teittinen

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.40.

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Lisättiin asialistalle ympäristöministeriön kysely ikääntyneiden asumistarpeista ja valtion tukemista asumisratkaisuksista, Matinkylän terveysaseman tilanne, Tapiolan palvelukeskuksen tilanne, Hanikan vuokrasopimus ja Iso Omenan tietotekniikka. Hyväksyttiin työjärjestys.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Valittiin pöytäkirjantarkastajaksi puheenjohtajan lisäksi Irma Ruuskanen-Sere.

5. Vanhusten palvelujen ajankohtaiset asiat ja lausunto vähävaraisten palvelukeskusaterioiden subvennoinnista

Vanhusten palvelujen johtaja Matti Lyytikäinen kertoi seuraavista ajankohtaisista asioista:

6. 5.1 Ruokailu palvelukeskuksissa 2017 ja lausunto vähävaraisten palvelukeskusaterioiden subvennoinnista

Eläkeläisaterioiden subventio palvelukeskuksissa päättyy 28.2.2017, koska palvelukeskusaterioita tuottava Espoo Catering on yhtiöitetty, eikä sen tuottamia aterioita voida subventoida samalla tavalla kuin aiemmin. Valtuuston on esittänyt toiveen, että vähävaraisten eläkeläisten ateriointia palvelukeskuksissa tuetaan. Esitys eläkeläisaterioiden rajatusta subventiosta käsitellään sosiaali- ja terveyslautakunnassa tammikuussa 2017. Esityksen mukaan vähävaraisen tuloraja on 1145 euroa tai kahden hengen taloudessa 1586 euroa kuukaudessa. Myös virhe- tai aliravitsemustilassa oleva vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeellä oleva henkilö voi saada subventiota. Lisäksi, jos palvelutarpeenarvioinnissa tulee esille muita toimintakykyyn liittyviä perusteltuja syitä, kuten ilmeinen syrjäytymisvaara, voi henkilö saada aterian subvention. Subventio on 2,50 euroa ateriana kohden. Palvelukeskusten eläkeläisaterioiden subventioita käsitellään sosiaali- ja terveyslautakunnassa tammikuussa. Vanhusneuvostolta pyydetään lausuntoa.

Vanhusneuvosto päätti antaa lausuntonaan palvelukeskusten eläkeläisaterioiden subvennoinnista:

Vanhusneuvosto kannattaa eläkeläisaterioiden subventiota palvelukeskuksissa esityksen mukanaan ja, että tukitoimet tapahtuvat palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Vanhusneuvosto painottaa, että tulee luoda yksikertainen malli aterioiden subventointiin, jotta se rohkaisee ikääntyneitä käyttämään ateriapalveluja. Vanhusneuvosto toivoo veteraaneille tukea palvelukeskusaterioihin, jos laki mahdollistaa sen. Lisäksi vanhusneuvosto esittää, että palvelukeskuksissa tulee olla yksi mahdollisimman taloudellinen ateriovaihtoehto tarjolla kaikille eläkeläisille.

5.2 Omaishoidon tuen ohjeen tarkistus

Ohjetta tarkennetaan siltä osin kuin nykyisten omaishoitajien tilanne olisi huonontunut edelliseen ohjeeseen verrattuna.

5.3 Päiväsairaaloiminnan uudistaminen ja vanhusneuvoston lausunto esityksestä

Perinteistä päiväsairaaloimintaa uudistetaan enemmän tarkemmin räätälöityjen ja kohdentuvien palvelujen suuntaan, kun Espoon uusi sairaala otetaan käyttöön. Jatkossa kuntoutus voi olla joko yksilö- tai ryhmämuotoista. Uudistamistyössä on selvitetty nykyisiä päiväsairaalapotilaita, ja todettu, että osa heistä ei ole ollut päiväsairaalapalvelun tarpeessa ja loputkin olisi voitu kuntouttaa muulla tavalla. Päiväsairaalapotilaiden maksut alenevat ja kuljetuskustannukset siirtyvät Kelaan potilaan omavastuusuuden jälkeen. Sosiaali- ja terveyslautakunta käsittelee asiaa tammikuun lautakunnassa ja vanhusneuvostolta pyydetään lausuntoa asiasta.

Päiväsairaalan uudistaminen: vanhusneuvosto päätti antaa lausuntonaan:

Vanhusneuvosto kannattaa perustelujen mukaista uudistusta. Uudistus on vanhusneuvoston mukaan parannus nykytilanteeseen.

5.4 Käyttösuunnitelma 2017

Vanhusten palvelujen visio on: ”Espoolaiset ikääntyneet asuvat turvallisesti ja toimintakykyisenä kotona sekä elävät täyttä elämää. Olemme edelläkävijöitä uudistamassa sosiaali- ja terveydenhuollon kenttää.” Lisäksi vanhusten palveluissa on määritelty tavoitteita ja niille keinoja.

Vanhusten palvelujen talousarvio kasvaa noin 9,5 miljoonaa euroa vuoteen 2016 verrattuna, muutos on 5,7%. Lisäksi tulee valtuuston lisämääräraha 400 000 euroa, josta esitetään varattavaksi liukuesteisiin 30 000 euroa, kotihoidon lisävakansseihin 320 000 euroa ja vähävaraisten ruokailuun tukemiseen 50 000 euroa.

5.5 Esitys liukuesteiden käyttöönotosta

Espoon kaupungilla on sopimustuottaja, jolta voidaan hankkia kahta eri mallia olevia liukuesteit. Esityksen mukaan hankitaan liukuesteit erissä yhteensä vajaa 3000 kpl. Jakelu tapahtuu seniorineuvonta ja palveluohjausyksikkö Nestorin koordinoimana tavoitteen mukaan helmikuun alussa.

Vanhusneuvosto kannatti esitystä liukuesteiden hankinnasta

5.6 Influenssarokotus

Espoossa on rokotettu yli 23 000 ikääntynyttä, mikä lienee tähänastinen ennätys.

Keskustelusta, Matti Lyytikäinen vastasi kysymyksiin:

Eläkeläisaterioiden subventio:

- Eläkeläisateriaesitys vaikuttaa byrokraattiselta. Vastaus: kyllä, mutta jonkinlainen prosessi on oltava käytössä ja tästä tulee lisäksi Nestorin palvelutarjottimeen yksi palvelu lisää.
- Ehdotetaan, että veteraanit saisivat valtionkonttorin rahalla ateriaetuuksia. Vastaus: odotetaan valtionkonttorin ohjeita. Kaikille veteraaneille tarjotaan palvelutarpeen arviointi ja sen mukaan palveluja.
- Onko kartoitettu palvelukeskuksissa nyt ruokailevia henkilöitä? Vastaus: Ei tiettävästi ole tehty kartoitusta.
- Vähävaraiset säästävät usein ruoasta. Vastaus: Esityksellä tuetaan juuri vähävaraisten ruokailua palvelukeskuksissa.
- Aiemmin sai palvelukeskuskortin. Voiko tätä menettelyä käyttää aterioiden subventio-oikeuden osoittamisessa? Vastaus: on varmaan useita erilaisia vaihtoehtoja, joista valitaan yksinkertainen tapa esimerkiksi tarra tai viivakoodi eläkeläiskorttiin tms.

Lisäksi:

Kannatetaan, että tukitoimet tapahtuvat palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Pitäisi olla joka päivä yksi todella edullinen terveellinen ateriavaihtoehto tarjolla. Erityistä huomioita tulee kiinnittää byrokratian vähentämiseksi, kun eläkeläisaterian subventointia toteutetaan. Tietokoneella viivakoodilla toimiminen saattaa olla kallis järjestelmä. Ehdotetaan verottajan tietokannan käyttöä. Lounasseteli on yksi vaihtoehto. Pitäisi saada ikääntyneitä tulemaan palvelukeskuksiin, uudenlaisen edullisen eläkeläisaterian ruokailussa pitäisi riittää pelkkä eläkeläiskortti. Jos lisätään palvelukeskusten ateriavaihtoehtoja, kustannukset todennäköisesti nousevat. Ateriat ovat jo nyt hinnakkaita verrattuna esimerkiksi koululais- tai opiskelijalounaisiin. Ehdotetaan, että mm. diakoniatyö voi viedä tietoa aterioinnista.

Vanhusten palvelujen käyttösuunnitelma vuodelle 2017:

- Espoon uuden sairaalan vuokrat ovat korkeat. Auttaako se, että luovutaan vanhoista tiloista? Vastaus: tällä hetkellä joudutaan maksamaan kaksinkertaisia vuokria. Lisäksi uudet tilat ovat kalliimmat kuin vanhat.
- Vanhusten palvelujen tavoitteiden toteutuksessa tulisi painottaa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioimista ennen kuin tehdään tiukkoja säästöratkaisuja. Vastaus: näin pitää tehdä, mutta siitä huolimatta tavoite ”ikäntyneiden toimintakyky, terveys ja hyvinvointi paranevat” ohjaa koko vanhusten palvelujen toimintaa.
- Voisiko lisätä omaishoidon tukitoimia määrärahalla? Lisäksi: kannatetaan ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin käyttöä päätöksenteon tukena.
- Miten iäkkäiden terveys, toimintakyky ja hyvinvointi voivat parantua, jos iäkkäät ovat jo monisairaita? Vastaus: satsataan sairauksien alkuvaiheessa tapahtuvia toimenpiteitä ja tuetaan iäkkäiden elämää monin tavoin.

6. Vuoden 2016 toimintakertomuksen hyväksyminen ja vanhusneuvoston

vuoden 2017 toimintasuunnitelma

Vanhusneuvoston edellinen sihteeri Niina Savikko on laatinut vuoden 2016 toimintakertomuksen. Toimintasuunnitelmaluonnos vuodelle 2017 on lähetetty kutsun mukana vanhusneuvostolle.

Päätös: Sihteeri lähettää sähköpostitse toimintakertomusluonnoksen vanhusneuvoston jäsenille, jotka lähettävät mahdolliset kommentit sihteerille. Asiaan palataan 1.2.2017 kokouksessa. Toimintasuunnitelmaluonnos hyväksyttiin pohjaksi. Sitä täydennetään vuoden aikana.

7. Espoon sairaalan uusi toiminnallinen suunnitelma

Espoon sairaalan päällikkö Jorma Teittinen esitteli suunnitelmaa. Sairaala otetaan potilaskäyttöön 6.3.2017 alkavalla viikolla. Osastot ovat profiloituja, jotta paras osaaminen voidaan keskittää. Osastot ovat: ortopedinen kuntoutus, neurologinen kuntoutus, infektiot, haavat, psykogeriatría, akuuttihoito sekä saattohoito ja palliatiivinen hoito (Villa Glims, 15 potilaspaikkaa). Lisäksi on ns. geneerisiä paikkoja. Sairaalassa on varattu 30 sairaansijaa Kirkkonummen ja Kauniaisten potilaille, joita hoidetaan kaikilla osastoilla. Kaikkiaan sairaalassa on 247 sairaansijaa. Sairaalassa on kaikilla potilailla yhdenhengen huone, josta on luontonäkymät. Kukin osasto jakautuu 15 potilaan yksiköihin. Espoon uudessa sairaalassa on lisäksi poliklinistä toimintaa: geriatrinen arviointipoliklinikka, muistipoliklinikka, matalan kynnyksen palliatiivinen poliklinikka, psykogeriatrinen poliklinikka, osastojen näyttöpoliklinikka (kotiutuneen potilaan jälkiarvointi), infuusiopoliklinikka (suonensisäinen hoito), ryhmäkuntoutus ja etäpoliklinikka (kuntoutuja voi saada esim. puheterapiaa etäyhteyden kautta). Sairaalassa on tilat musiikki- ja muille terapioidille ja terapia-allas. Potilaat voivat käyttää sairaalassa tietotekniikkaa.

Espoon uuden sairaalan periaatteena ovat:

- Yhteistyö, ”potilas ensin” -hyvä elämä espoolaisille
- ”Lean” -toimintatapa eli kerralla kuntoon, ei esimerkiksi tehdä tarpeettomia potilassiirtoja
- Kuntoutuksen käynnistyminen nopeasti

Espoon uuden sairaalan käynnistymisen myötä Puolarmetsän sairaalan ja Jorvin terveystieteiden keskeisten osastojen käyttö loppuu. Espoon uudessa sairaalassa tulee olemaan käytössä neljä eri asiakastietojärjestelmää: Espoon, Kauniaisten, Kirkkonummen ja HUS:n järjestelmät. Tavoitteena on saada aikaan sopimuksia, jotka helpottavat järjestelmien yhteiskäyttöä.

Vanhusneuvoston kommentit suunnitelmaan: vanhusneuvosto toivoo, että potilaiden kotiutukset tapahtuvat saumattomasti. Jorma Teittinen totesi, että kotiutuksien laatuun on kehitetty huomiota ja on löydetty kohtia, joissa tulee varmistua joidenkin potilaiden kohdalla: saattaen kotiin kotiutus (esim. jääkaappiin ruokaa), tehokuntoutus kotiutumisen jälkeen ja kotiutuneiden potilaiden akuuttien tilanteiden arviointi kotona.

Päätös: vanhusneuvosto merkitsi tiedoksi esityksen ja sai kutsun tulla tutustumaan Espoon uuteen sairaalaan kevään aikana.

8. Luonnos hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoiminnasta Espoossa ja ikääntymispoliittisen ohjelman seuranta

Tiedoksi vanhusneuvostolle, kaupungin johtoryhmälle on esitetty uutta mallia hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoiminnasta Espoossa. Mikäli malli otetaan käyttöön, liittyy ikääntymispoliittisen ohjelman seuranta siihen. Esitetyssä mallissa on ikäryhmittäiset koordinaatioryhmät, näistä ryhmistä ikäihmisten koordinaatioryhmään kutsuttaisiin vanhusneuvoston edustus, todennäköisimmin pj ja vpj ja ryhmä toimisi samalla ikääntymispoliittisen ohjelman seurantar ryhmänä.

Päätös: Vanhusneuvosto piti suunnitelmaa kannatettavana. Päätettiin kutsua kevään johonkin kokoukseen esitys ODA -hankkeesta ja esittelijäksi kehittämisjohtaja Tuula Heinänen.

9. Muut asiat

9.1 Ympäristöministeriön kysely ikääntyneiden asumistarpeista ja valtion tukemista asumisratkaisuksista

Espoon vanhusneuvoston puheenjohtajalle on osoitettu 5.1.2017 viesti, jonka mukaan Ramboll Management Consulting toteuttaa ympäristöministeriön koordinoiman Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman 2013-2017 selvitystä ikääntyneiden asumisen uustuotantotarpeista, ratkaisuksista ja rahoituksesta sekä hallintamuodoista. Työn tavoitteena on selvittää, keille ikääntyneille tulisi tarjota valtion tukemia asumisen vaihtoehtoja ja miksi sekä selvittää millaisia ratkaisuja tähän tarvitaan.

Osana selvitystä toteutetaan sähköinen kysely, jonka avulla kerätään kuntien vanhusneuvostojen näkemyksiä ikääntyneiden asumiseen liittyvistä tarpeista. Kyselyyn vastataan 10.2.2017 mennessä.

Päätös: vanhusneuvoston puheenjohtaja ja sihteeri vastaavat kyselyyn Espoon vanhusneuvoston puolesta.

9.2 Tapiolan palvelukeskuksen tilanne

Kulku Tapiolan palvelukeskukseen on todella hankala rakennustyömaan takia. Irma Ruuskanen -Sere nosti esille tilapäistilaksi tarjotun Louhisalin vuokratilakannukset, joihin järjestö ei ole varautunut. Ehdotettiin, että järjestö on yhteydessä tilakeskukseen.

9.3 Hanikan vuokrasopimus

Marja-Liisa Lahtinen otti esille vuokrasopimusasian ja Antero Krekola kertoi, että Hanikan virkistyskeskuksen tilaa saavat vanhusjärjestöt käyttää entiseen tapaan. Päätettiin, että sihteeri pyytää teknisestä toimesta dokumentin liittyen Hanikan tilaan

(Hannele Söderblom). Tilan omistaa Piece of Forest OY.

9.4 Matinkylän terveysaseman tilanne

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle esitetään peruskorjauksen siirtämistä poiketen aiemmista suunnitelmista. Tarkempi suunnitelma tuodaan lautakunnalle hyväksyttäväksi vuoden 2017 aikana. Vanhusneuvosto ottaa asian käsittelyyn seuraavassa kokouksessa 1.2.2017. Seuraavassa vanhusneuvoston kokouksessa käsitellään selvitys Matinkylän terveysaseman tilanteesta. Vanhusneuvosto päätti antaa kannanoton sosiaali- terveyslautakunnalle: vanhusneuvosto toivoo, että Matinkylän terveysaseman tilanne jätetään käsittelemättä sosiaali- ja terveyslautakunnassa 18.1.2017 siksi, että vanhusneuvosto toivoo saavansa lausua asiasta.

9.5 Iso Omenan terveyskeskuksen ilmoittautumisautomaatti

Ilmoittautumisautomaatilla käytetään Kela -korttia. Automaatin toiminta edellyttää, että kapea valonsäde osuu Kela -korttiin oikealla tavalla, mikä on kokemusten mukaan vaikeaa. Asia viedään terveyspalveluihin tiedoksi.

10. Seuraavien kokousten / tapahtumien ajankohdat

Helmikuu 1.2.2017, Virastopiha 2C (Virastotalo 3), 5. kerros, kokoushuone 5207

Maaliskuu 1.3.2017, Valtuustotalo, TV-studio

Huhtikuu 5.4.2017, Valtuustotalo, Sosiaalidemokraattien ryhmähuone

Toukokuu 17.5.2017, järjestötapaaminen, paikka avoin, mahdollisesti Leppävaaran elä ja asu - seniorikeskus

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen klo 15.52.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Maria Rysti
sihteeri

pöytäkirjan tarkastaja
Irma Ruuskanen-Sere